

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De his quæ incitant amandum proximum. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

eodem: fratres hominis pauperis oderunt eum, & amici procul-
 recesserunt ab eo. ¶ Octauū est, quum quis amat quæ Deo pla-
 cent, & odit quæ Deo displicent. Ad primum monemur exem-
 plo Christi. Matt. 12. Quicumque fecerit voluntatē patris mei
 qui in cælis est, ille meus frater, & soror, & mater est. Ad secū-
 dum, exemplum David: Iniquos odio habui. Idem: Nōne qui
 oderunt te domine oderā, & super inimicos tuos tabescebā &c.
 Item Defectio tenuit me pro peccatoribus &c. Itē Vidi praua-
 ricantes, & tabescebam. Ambrosius super Beati immaculati. Si
 is qui non relinquit parētes propter nomen Dei, nō est Deo di-
 gnus: quāto magis qui diligit eius inimicos acceptus Deo esse
 nō poterit: Hieronymus in epistolis: Nationes aduersariorum
 immortali odio persequimur: blasphemantibus Deum, clemen-
 tem porrigimus manum. Ambrosius in Hexameron: Quid nos
 dignum nostro referimus creatori, cuius cibo vescimur, & dissi-
 mulauimus iniurias? ¶ Nonum est, quū quis frigescit à solici-
 tudine & amore mundi. Gregorius: Tanto frigescit quis à curis
 seculi, quāto surgit ardentius in amorem Dei. Item Iacob qui
 angelū tenuit, vno mox pede claudicauit: quia qui vero amore
 sublimia respicit, iam in hūc mundū duplicibus desideriis ince-
 dere nescit. ¶ Decimum est, quum aliquis magnū honorem ex-
 hibet ministris Dei: sicut qui eos spernit, Deū spernit. Matt. 10.
 Sic qui eos honorat, Deū honorat. Eccle. 7. In omni virtute tua
 dilige Deum qui te fecit, & ministros eius ne derelinquas. Ho-
 nora Deum ex tota anima tua, & honorifica sacerdotes.

De his que incitant ad amandum proximum.

CAP. VIII.

Notandum quōd licet debeamus amare Deū, & nos, & pro-
 ximum: tamē non habemus speciale præceptum de amo-
 re nostri, nec specialis tractatus erit hic de amore illo, eō quōd
 amare Deum sit amare seipsam. Vnde Aug. Ille solus se nouit
 diligere, qui Deū diligit. Siquidē ille se satis diligit, qui sedulo
 agit vt summo & vero fruatur bono: quod si nihil aliud est quā
 Deus, quis cūctari potest, quin sese amet qui amator est Dei? Itē
 Aug. Quum illa dilectione quam Deus imperat, debeat homo
 diligere Deum, & seipsam, & proximum: nō tamen ex hoc tria
 præcepta data sunt: vt intelligatur nullam esse aliam dilectionē,
 quā quisque diligit seipsam, nisi quōd diligit Deum. Qui enim
 aliter diligit se, potius se odisse dicendus est. ¶ De amore verō
 proximi hoc modo dicetur. ¶ Primo dicetur de illis quæ possūt
 incitare ad hoc vt amemus proximū. ¶ Secundō de his quæ pos-
 sunt

sunt

sunt valere ad hoc vt amemur à proximo. ¶ Tertio de modo amandi eū. ¶ Quarto de diuersis speciebus huius amoris. ¶ Quinta primū notandū, quòd ad amandum proximū, Primo ponitur nos incitare sacra scriptura quæ toriens ad hoc monet. Leuit. 19. Diliges amicū tuū sicut teipsum. Et in eodem: Diliges aduēnā quāsi vosmetipsos. Et Deut. 10. Amare peregrinos. Mattheus & Luc. 10. Diliges proximum tuū sicut teipsum. Ioan. 13. Mandatum nouū do vobis, vt diligatis inuicem. Idem. 15. Et 1. Io. Charissimi, diligamus nos inuicem. Et specialiter illa scriptura deberet nos incitare ad hoc, quæ ostendit præceptum de dilectione proximi, specialiter esse præceptum Saluatoris. Ioan. 13. Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem &c. Legitur in vita beati Ioannis Euangelista, quòd quum ipse deuenisset ad vltimā senectutem, & vix inter discipulorum manus ad ecclesiā deferretur, nec posset plura docere verba, ad quam breuiam pausam hoc dicebat: Filioli, diligite alterutrum. Tandem discipuli & fratres qui aderāt audientes quòd eadem verba semper diceret, dixerunt: Magister, quare semper hæc loqueris? quæ respondit: Quia præceptum domini est, & si solum fiat, sufficit. ¶ Hoc præceptū lucidum est & breue, vtile & leue. Tale siquidem debuit esse præceptum optimi præceptoris. Dionysius Optimum est optima adducere. Lucidum debuit esse, ne quis dicat: non mihi licuit intelligere. Breue, ne quis dicat: tardet me legere. Lucidum decuit esse præceptum eius qui erat lux vera. Ioan. 1 & Psalm. Præceptum domini lucidum illuminans oculos. Decuit verbum æternum in incarnatione abbreviatum abbreviare legem. ¶ Decuit etiam vtile esse præceptū illius qui ad nos venerat, vt se totum in vtilitatem nostram expenderet. Hieronymus: O nimiam Dei clementiam, o ineffabilem Dei benignitatem: præmium nobis pollicetur, si nos mutuo diligamus, & nobis ea præstemus inuicem, quibus inuicem indigemus. Et non superbo simul & ingrato animo ei renitimur, cuius imperium beneficium est. Decuit etiam esse leue præceptum benignissimi domini. Mattheus. 11. Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue. Verè leue est hoc præceptum, quum à quolibet possit impleri, & à pauere & à diuite, ab infirmo & sano. Nō est nos se emere oues & boues, vel ire vltra mare vt hoc præceptum impleatur. Deut. 30. Mandatum hoc quod ego precipio tibi, non supra te est, neque procul positum &c. sed iuxta te est sermo valde in ore tuo & in corde tuo, vt facias illum. Dicitur præceptum eius qui venerat legem implere, esse legis plenam dicitur

dinem: pl
do potest
inter anir
cimoteri
to ad sim
erercerē
quam ex
uit in ali
pente? Ec
igne, pace
¶ Tertio f
Aug. in lib
mos, nisi q
tendamus
Nihil tam
humanum
quo multi
tis concor
latre fact
& vrozis d
nus est or
vestum fr
formare, ex
homines se
malibus br
obligatus
que ab eo
debeatis, n
est, quæ et
societas di
omnibus m
humani. F
tiz colend
habetur, qu
ni videtur
bi oderis fi
Matt. 7. Qu
dem facite
10. quid am
dicatur am
homo pro

dinem: plenitudo autem legis, est dilectio. Roma. 13. ¶ Secundo potest incitare ad amorem proximi, amor quem videmus inter animalia irrationabilia eiusdem speciei. Ecclesiastic. decimo tertio: Omne animal diligit simile sibi. Et post: Omnis caro ad similem sui coniungetur. Si lupo, & leo, & serpens non exerceat illam ferocitatem in animalia quæ sunt suæ speciei, quam exercent in alia, quid dicendum est de homine qui defæuit in alium hominem, nisi quod ferocior est lupo, leone, & serpente? Etiam ipsa aqua quæ naturaliter habet pugnam cum igne, pacem habet cum alia aqua quæ est eiusdem speciei cū ea. ¶ Tertio fraternitas naturalis quæ est inter omnes homines. Aug. in lib. de disciplina Christiana: Si putamus nō esse proximos, nisi qui de eisdem parentibus nascuntur: Adā & Euam intendamus, & omnes fratres sumus. Idem 12. lib. de Ciuit. Dei: Nihil tam discordiosum vitio: tam sociale naturæ, quàm genus humanum: propterea Deus voluit creare parentem vnum de quo multitudo propagaretur: vt hac admonitione etiā in multis concors vnitas seruaretur. Quod verò illi fœmina ex eius lacere facta est, etiā hinc satis significatū est, quā chara mariti & vxoris debeat esse coniunctio. Malach. 2. Nunquid non pater vnus est omnium nostrum? quare ergo despicit vnusquisque vestrum fratrem suum? Voluit Deus vnicum hominem primo formare, ex quo omnes procederent, vt tanquam fratres omnes homines se amaret. Non sic legimus factum in angelis, vel animalibus brutis. Dilectio est debitum naturale quo vnus homo obligatus est alteri, à quo debito nullus absoluitur quantūcunque ab eo soluarur. Vnde super illud Rom. 13. Nemini quicquā debeatis, nisi vt inuicem diligatis, dicit gloss. Aug. Sola charitas est, quæ etiam reddita semper derinet debitorem. Seneca: Hæc societas diligenter & sanctè est obseruanda quæ nos omnes omnibus miscet, & iudicat aliquod esse commune ius generis humani. Plurimum quoque ad interiorem societatem amicitie colendam proficit. Omnia enim cum amico communia habebit, qui multa cum homine. Ius commune generis humani videtur contineri in illis duobus mandatis, Quod ab alio tibi oderis fieri, vide tu ne aliquando alteri facias. Tob. 4. & Matt. 7. Quæcunque vultis vt faciant vobis homines, & vos eadem facite illis. Itē Seneca: Mihi ab istis subtilius præcipi malo, quid amico præstare debeā, quid homini, quàm quot modis dicatur amicus, & homo quàm multa significet. Idem Sapiētiae homo pro amico est: stultitiæ amicus non est pro homine. ¶ Quarto,

¶ Quarto, fraternitas spiritualis, de qua August. in lib. de disciplina Christiana: Omnes quidem fratres secundum quod homines sumus: quanto magis secundum quod Christiani sumus: id quod homo es, vnus pater fuit Adam, vna mater fuit Eva: ad id quod Christianus, vnus pater est Deus, vna mater est ecclesia. Hæc fraternitas tãto est melior fraternitate naturali, quanto meliorem habet patrem Desi. Matt. 13. Et patrem nolite carere vobis super terram: vnus est enim pater vester qui in cælestibus est. Item quanto melior est mater ecclesia matre carnali, quanto melior hæreditas cælestis quàm temporalis. Hebr. 10. Rapinam notum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscetes vobis habere meliorem & manentem substantiam. Si amandi sunt fratres qui diuidendo hæreditate portionem vniuscuiusque minoram faciunt: quãtum amandi sunt fratres illi qui portionem vniuscuiusque augent? Quanto enim plures erunt electi, tanto amplius gaudebunt. Plus enim gaudebit vnus electorum de gloria maiore alterius, quam de gloria proprii corporis. ¶ Quinto, de incitare ad amorem proximi exemplum Christi. Non est despiciendus quem Christus ita clarum habuit, quod pro redemptione mori voluit. Appende proximum tuum hoc precor, ne tibi vilescat. Apocalyp. 1. Qui dilexit nos, & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Ad Titum 2. Qui dedit semetipsum pro nobis. Exemplo suo voluit Christus nos ad hæc incitare, quum dicit Io. 15. Sicut dilexi vos. ¶ Sexto exemplum angeli qui adeo amat hominem, vt custodiat eum in omnibus suis. Non est despiciendus homo ab homine, qui adeo carum est angelo. Matthai 18. Videte ne contemnatis vnum ex his pusillis. Dico enim vobis, quia angeli eorum semper vident faciem patris mei qui in cælis est. ¶ Septimo, quod fraternitas dilectionis tantum placet Deo. Eccles. 25. In tribus beneplacitum est domino meo, quæ sunt probata coram Deo & hominibus. Concordia fratrum, amor proximorum, & vir & mulier bene sentientes. ¶ Octauo similitudo quam habet proximus ad Deum. Licet aliquis amet omnes filios amici sui: tamen specialius habet amorem ad eum, qui amplius amico suo est similis. Sic etiam ad omnia opera Dei amorem habere debeamus: tamen specialius ad hominem, quem constat esse factum ad imaginem & similitudinem Dei. Gen. 1. ¶ Nono, quia membrum est corporis cuius Christus est caput. 1. Cor. 12. Vos estis corpus Christi, cuius amat caput, qui non amat membra. ¶ Decimo, quod membrum est eiusdem corporis, cuius & ipse: naturaliter verò amor est

membra
Christo:
menem
lius est d
cietatis
Primum
cõtra vnu
quasi ciu
17. Econt
mih. Am
Secundũ
habet in a
eo sibi cõ
à natura
virtus ad
eũ altera p
petitur. M
ni re quã
Quartũ es
fies: Quint
lectatur co
Amicitia:
collur: qua
Tullius: C
aconitredi
enim bene
¶ Duodeci
Hoc enim
tatẽ in hu
dog: mors.
¶ Pater sa
fior vnũ sic
eis qui cre
De his
¶ Si non
proxim
amate, quã
20. Qui se
mi sui, & ip
etiam pte
men

membra vnius corporis. Rom. 12. Multi vnum corpus sumus in Christo: singuli autē alter alterius mēbra. ¶ Undecimo, emolumentū multiplex quod sequitur ex hac dilectione. Eccle. 4. Melius est duos esse simul, quā vnū. Habēt enim emolumentum societatis suæ. ¶ Quinq; sunt emolumenta huius sanctæ societatis. Primum est victoria. Vnde subditur Eccl. 4. Si quis prauauerit cōtra vnum: duo resistunt ei. Pro. 18. Frater qui iuuatur à fratre, quasi ciuitas firma. Goliath inuitat ad singulare certamē. 1. Reg. 17. Econtrario Moyses ait, Exo. 32. Si quis est domini, iungatur mihi. Ambro. Omnis pugna vnanimiter aggressa victoriā parit. Secundū est, bonorū abundātia. Quod enim homini deest in se, habet in amico suo: & ad q; impotens erat per se, potēs efficitur eo sibi cōiuncto. Tullius de Amicitia: Virtutū amicitia adiutrix à natura data est, non vitiorū comes: vt quæ solitaria nō posset virtus ad ea quæ summa sunt peruenire, cōiuncta & consociata cū altera perueniret. Tertiu est impetratio ei⁹ quod in oratione petitur. Matt. 18. Si duo ex vobis cōsenserint super terrā, de omni re quācunq; petierint: fiet illis à patre meo qui in caelis est. Quartū est mutua exhortatio. Eccl. 4. Vn⁹ enim quomodo calefies? Quintū cōsolatio. Prou. 27. Vnguēto & variis odoribus delectatur cor, & bonis amici cōsiliis anima dulcoratur. Tullius de Amicitia: Solē de mundo tollere videntur, qui amicitia de vita tollit: quā nihil à Deo melius habemus, nihil iucundius. Item Tullius: Quoniā res humanæ fragiles sunt & caducæ, semper acquirēdi sunt quos diligamus, & à quib⁹ diligamur. Charitate enim beneuolētiaq; sublata, omnis est de vita ablata incūditas. ¶ Duodecimo damnū quod facit fraternū odium vel discordia. Hoc enim facit in corpore ecclesiæ quod facit diuisio, cōtinuitate in humano corpore, ex qua sequitur dolor magnus, & quādoq; mors. Ideo Saluator multū rogat pro vnitae ecclesiæ. Io. 17. Pater sancte, serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi: vt sint vnū sicut & nos. Itē in eodē: Nō pro eis rogo tātum: sed pro eis qui credituri sunt per verbū eorū in me, vt omnes vnū sint.

De his quæ valere possunt ad hoc, vt quis ametur à proximo.

CAP. IX.

Est notandum quod licet vtunq; sit appetendum, & amare proximū, & amari ab ipso: tamen magis appetendum est amare, quā amari. Beatius est magis dare, quā accipere. Act. 20. Qui solū amari volūt, ignem esse volunt in domo proximi sui, & ipsi in domo propriæ cōscientiæ frigore pereunt. Ipsi etiam preciositatem proximis suis & bonis eorū desiderāt, de